est veritas. tertius est caritas. Dies timoris est dies potentie. dies patris.
dies veritatis est dies sapientie. dies ~~caritatis~~ filii. Dies caritatis est
dies benignitatis. dies spiritus sancti. Dies quidem patris et dies filii
et dies spiritus sancti in claritate divinitatis unus dies est. sed in
nostre mentis illuminatione quasi alium diem pater. alium filius alium
habet spiritus sanctus. Non quod nullatenus credendum sit trinitatem que
inseparabilis est natura in operatione posse separari. sed ut discretio perso-
narum in distinctione operum valeat intelligi. Cum ergo omnipotentia
dei considerata in admiratione cor nostrum excitat. dies patris est.
Cum vero sapientia dei inspecta agnitione veritatis cor nostrum illumi-
nat. dies filii est. Cum autem benignitas dei attenta ad
amorem cor nostrum inflammat. dies spiritus sancti est. Potentia ter-
ret. sapientia illuminat. benignitas letificat. In die potentie
per timorem morimur. in die sapientie per contemplationem veritatis a stre-
pitu huius mundi sepelimur. in die benignitatis per amorem
et desiderium eternorum bonorum resurgimus. Ideo enim Christus sex-
to die mortuus est. septimo in sepulchro iacuit. octavo die re-
surrexit. ut similiter primum potentia in die suo per timorem nos
a carnalibus desideriis foris occidat. Deinde sapientia in die
suo intus in abscondito contemplationis sepeliat. Postremo be-
nignitas in die suo per desiderium divini amoris vivifi-
catos exurgere faciat. Quia sextus dies ad laborem. sep-
timus ad requiem. octavus pertinet ad resurrectionem.

Finit de opere trium dierum. Incipit epistola eiusdem
in quattuor questiones

finit de opere trium dierum   incipit epistola eiusdem in 4or questiones

Domino suo ac precordiali dilecto.
abbati venerabili in xpo. Ultimus
sui h. cum orois debito. ut sit ide
fidei gen'ose q' e spei. Novi mi
dne q' tantum nutitas. qua regina
mentis vre caritas vos coegit. ut de qstione prie pnuti
cacois. nre exiguitatis responsum quereretis. Et ideo ut
nec fatear vires quas mea pericia nob' denegat.
vra caritas administrat. Sicut enim senu mortuo iacob
audita ioseph glia. spus ei' revixit. et dixit. Suffi
cit m. vada et videbo eum anq'am moriar. ita et
mea ut solet rudis rusticitas. mox ut caritate vre
devocionem audivit. celerit ad opus se erexit. que
prius alienis manib' a lecto levanda langues iacuit.
Nec mirum. teste enim aplo. xpus e dei virtus et dei sapia.
Salomone vero teste. aia iusti sedes e sapie. Aia g'o
iusti sedes e xpi. atq; xpus e deus. deus aut teste
aplo e caritas. xpus ergo cum sit deus e caritas. Si g'o
aia iusti sedes e xpi. xpus aut e caritas proculdu
bio aia iusti sedes e caritatis. Mirum g'o non e si nunc cari
tas in fimo pectore mete cratut torpente. q olim
suscitavit quatriduanum fetente. Prima qstio.

Questio vero tal' e. Utrum tam bona sint
xpi passio. q' mala sint ade prevaricatio.
Siquide ade prevaricatio per quinq; mundi
etates. videlicet ab ada usq; ad xpm. tam iustos
q' iniustos sub obtentu violente dnacionis quasi reos
tenuit. Passio vero xpi nec etiam oes istos qui sub

vim⁹ etatis spacio nascitũ² q̃ nũc agit² sexta saluat. q̄ʒ
teste aplō ex hijs qui nō sub hac sexta etate sũt. neqʒ
fures neqʒ fornicatores neqʒ rapaces neqʒ adulteri
neqʒ auari ⁊ ͤliqua. regnũ dei possidebũt. Sed licet
oēs q̃tq̃t sub hac etate vltiã a passiōe xp̄i vsqʒ ad
finē seculi nascitũ² saluaret. plures tñ p̄uaricatio per
quinqʒ etates dāpnasset. q̃ʒ passio xp̄i sub vna sola sal/
uasset. plures eñ sũt ibi q̃ʒ hic. Quapropt̄ videt² qd̄
nō tam bona fuit ista passio. q̃ʒ mala fuit illa p̄uai/
catio. hec ē tota questio. Solutio . ...

Obscura ē questio. sed assit dn̄s ut soluē possim⁹.
qui virinculo sciēciole nr̄e ita pelagus illius
īteraturat. ut liquido nob eã dissoluat. Intēdat igi²
caritas vr̄a. q̄ʒ si bñ ītēdatis multũ laborē nr̄m
iuuatis. Notādũ igit² q̄ʒ tres sũt status hōis. quorũ
p̄im⁹ si placet dicit² p̄uaricatori⁹. scd̄us vero utrobito/
rius. tercius vero ɔfirmatori⁹. Preuaricatorius ē ille
status ī quē adã post p̄uaricacionē cecid². vbi positus
nō potuit nō peccare. nō potuit nō mori. q̄ʒ ad
hũc statũ ptin; nō posse nō peccare. nō posse non
mori. Utrobitorius vero status ille ē ī quo adã pri/
usq̄ʒ peccaret positus fuit. ubi positus ⁊ peccare po/
tuit ⁊ nō peccare. Ideo eñ vtrobitoriũ statũ illum
appellam⁹. q̄ʒ ī medio positus vtrobiqʒ vicat. Cũ
p̄uaricatorio qui sub illo ponit² hab; posse peccare.
Cũ ɔfirmatorio vero ille status ē ad quē adã quoqʒ
ascensur⁹ eēt si nō peccasset. vbi positus nc peccare
posset āplius nc mori. In hoc statu ɔfirmati sunt
angeli post lapsum dyaboli. Cũ igit² nouit fr̄es

Solutio

esset adā positus ē ī illo statu qui medi9 ē. qui utrobi-
torius dr̄. ubi positus liberū arbitriū si uellet & posse
nō peccare. si peccare nollet accepit. ad hoc videlicet.
ut si nō peccaret q̄uis ad supiorē statū ɔfirmatoriū
ascēsur9 eēt. ubi coeq̄lis angel' ampli9 peccare aut
mori nō posset. Si uero peccare eligēt mox ad iferio-
rē statū puaricatoriū caderet. ubi positus nec posset nō
peccare. nec posset nō mori. Si igit̄ ī utrobitorio mā-
sisset & nō peccasset. soli saluādi ex illo erāt nas-
cituri. Ita videlicet ut postq̄ nouissim9 eēt iustus
natus. mox pr̄ & mr̄ cū oībus filijs. & filiorū filijs
ɔfirmatorū statū ascēderet. & singuli scdm ordinē
sedes singulorū apostatarū qui ceciderāt susciperet.
Sed uero q̄r peccauit mox statū puaricatoriū īcidit.
ubi positus & bonos & malos genuit. Dāpnādos
em genuit ideo. q̄r cū oī posteritate sua puaricatiōi
subiacuit. Saluādos etiā licet paucos videlicet quos
erat generatur9 si nō peccasset genuit. q̄r prudēcia dei p
quā an oīa scl'a suos nouerat. cassari nō potuit.
Quos em̄ p̄sciuit, īq̄t apl'us, & p̄destināuit ɔformes
fieri ymaginis filij sui. ut ipse sit p̄mogenitus ī multis
frībus. quos aūt p̄destināuit. hos & vocauit. & quos
vocauit. hos & iustificauit. quos aūt iustificauit
illos & magnificauit. De quib9 dn̄s ī ewa°. Et
nēo īquit rapiet eos de manu mea. Impossibile
ē igit̄ ut ullū eorū p̄dat qui nascitur9 de adā esset.
si nō peccasset. Nouit em̄ dn̄s qui sūt ei9. Nos uero
illos nō nouim9. q̄r teste salomone. nec nosipos
nouim9. Nescit īquit salomō hō utrū amore sit

dignus amore. an odio. sed omnia seruantur in posterum. Ab
initio itaque seculi usque in finem. quotquot ex numero electorum nascentur. Illorum
dico qui nascituri essent ex adam si non peccasset. omnes
ex numero bonorum positi omnes sunt preuaricatores filii qui
numquam debuerant fieri. Et ideo ignibus sunt addicti. pa-
lea et stipula per omnes scripturas appellati. quia multipli-
cati sunt super numerum. ut ait psalmista. Annunciaui et
locutus sum multiplicati sunt super numerum. Sed quis discer-
nat istos aut illos. nisi ille solus qui nouit qui sunt
eius. Quis enim inter esau et iacob discerneret. de quo in numero
iste uel ille esset. Cum enim inquit apostolus. nondum nati
fuissent. aut aliquid egissent boni aut mali. ut secundum
electionem propositum dei maneret. non ex operibus sed ex uo-
catione dictum est ei. quia maior seruiet minori. sicut
scriptum est. Iacob dilexi. esau autem odio habui. Quid
ergo dicemus. Numquid iniquitas est apud deum. Absit. Sed
esau multiplicatus est super numerum. sed non iacob. Ecce
unius patris ambo unius atque matris sunt filii. forte uno
concubitu concepti. in eodem utero ambo formati. eodem tempore
nati. sed unus electus alter reprobatus. quia alter in numero
alter multiplicatus est super numerum. Hinc enim apostolo teste moy-
si deus dicit. Miserebor cui miserebor. et misericordiam
prestabo cui miserebor. Igitur non uolentis neque cur-
rentis. sed miserentis est dei. Dicit enim pharaoni
scriptura. Quia in hoc ipsum te excitaui. ut ostendam
in te uirtutem meam. Ergo cuius uult miseretur et quem
uult indurat. Quod si dixeris frustra igitur laborat
iste et frustra peccare et adam uoluit facere timent illi
quia non nisi cui uult miseretur et non nisi quem uult

idurat. si deus vult saluus ero. si nō vult ĩ manū la
boro. Aplus ridet. O hō tu qui es qui respōdeas deo?
Nūquid figmētū dicat ei qui se finxit. q̃d me fecisti sic?
An nō habꝫ ptātē figulꝰ luti ex eadē massa facē aliud
quidē vas ĩ honorē. aliud ĩ ↄtumeliā? Nūq̃d igitur
sola vasa ĩ ↄtumeliā fcā. ⁊ sup nūꝫ electoꝝ mltiplicā
⁊ multū electoꝝ pūaricacio possidet. michil omīo nocet.
Si nō nocet. mala nō ē. si mala nō ē. plus mala
q̃ passio xp̄i bona nō ē. Si em̄ michil tibi nocuit.
qui rapuit q̃d nūq̃ tuū fuit. sic nc pūaricacio q̃ꝫ
rapit q̃d deus ĩ sua pscīā nūo nūq̃ habuit. Si
inimicus hō q̃ nesciēte ul' dormiēte illo qui nūquā
dormit neq̃ dormitabit zizania tritico supseiauit
michil obfuit. mala igit' nō fuit sed bona. Electis
em̄ multū pfuit quos turpit' admissura ad tēps
tenuit. Nā si nō tenuisset deus hō nō fiet. si deus
hō nō fieret. homo angelos nō trāscendēt. Nūc aūt
deo grās q̃ꝫ pūaricacio nō suos cū suis vsurpauit.
deus hō suos illā captiuauit. q̃ꝫ uēo deꝰ suscepit hoīem in
angelis illū supposuit. Volo em̄ ĩquit pr̄ ut ubi ego
sū. illic sit ⁊ minister meꝰ. Ergo ubi deus ibi hō. q̃ꝫ deꝰ
homo pūaricacio quos suos tenēs michil obfuit. nō suos
vsurpās multū pfuit. Si aūt pfuit bona fuit.
si uēo michil obfuit mala nō fuit. si aūt bona et
nō mala fuit plus ergo passio xp̄i ē bona q̃ multis
profuit. q̃ꝫ illa pūaricacio mala. q̃ uix aliq̃d bona
⁊ uix aliq̃d mala fuit. Deo grās qui nob' q̃stionē
enodauit. ⁊ plus bonā ee suā passioē q̃ꝫ malā
ee pmā pūaricacioē manifestauit. Sed ecce dū

istam soluim 9. iterū duas forte nō viliores occur
rere nob̄ videm 9. Secūda q̄stio . . .

Questio em̄ ē. Cū deus sit iustus et misericors
quare ex̄ nūz saluādoꝝ aīās creat q̄s puniē
das ꝯsiderat. Aīā em̄ puniēda nichil anq̄
fieret ꝯmisit ꝑꝑs qđ fieri ad penā debuit. Ut igitur
ad penā fiat iusticia dei ĩpugnat. Amplius. aīāz
ipsā̄ ipē deus fac̄t. nō ipa aīa seipaz fac̄t. atq̄ deus
ipē miors ē. Ut igit̄ aīa deū ꝓdat. q̄ deus ipē creat
ipā mīa dei ĩpugnat. Hec ē tota q̄stio. Solucio.

Assit dn̄s qui pro nob̄ ĩ nob̄ et ob̄ videat. In
tendat caritas vr̄a. Ponam̄ an̄ oculos aliq̄
hoīem pictorē. qui picturā pulchrā facere velit. ad
quā ner̄ios colores diuisos nouit. Uno em̄ colore nulla
pictura erit perpulchra. Ꝑparat igit̄ sibi colorem
nigrū quē substernat. et albū ꝑparat quē supponat.
Dico q̄ tā ner̄ius niger color quā albus ā medi9
nec habz color niger iustiorē cām murmurādi ꝯtra
pictorē. eo qđ sit niger aut suppositus. quā habz alb9
qđ sit nitidus et desuꝑ positus. Uterq̄ pictori erat
ner̄ius et iste ĩ suo et ille ĩ suo loco. Nō g° niger appe
tat locū albi vl' medij. nec medius aut albus appe
tat locū nigri. q̄ nec hoc placet pictori. qui ipos co
lores locauit. ubi eos magis ꝯuenire nouit. Sic
deus ciuitatē fac̄ūs. ubi voluit carcerē fecit. et ubi vo
luit aulā fecit. qui ꝯueniant aule et fac̄t. qui ꝯueniāt
carceris h̄itacōi. et utrumq̄ h̄itatores fec̄t. sicut ꝯuenire
nouit. Doctus em̄ pictor ponē colores ꝯuenienter
nouit. nec hoc faciēs mīaz aut iusticiā amittit.

Scd̃a q̄o   Solucio

qr in ipa na̅ra ꝛ i ipo iudicio singula singul'r i locis sibi
cōuenientibus disposuit. Quod si color suppositus murmu
ret contra pictorem q̄re nō sit suppositus. ul' si niger est
culpet pictorem in misericordē eo qd nō fecerit se albū ut ul'
ita meret' nigro supponi. hoc ē habitator carceris murm
muret contra opificē qd se nō fecerit habitatorē aule regie.
nūquid murmurat iuste. Ebrius sibi nō displicet. sed
sobrio displicet. si igit' ebrius sibi placet. nūquid iuste
contra sobriū murmurat. eo qd sobrius nō sicut ille po
tat? hic color ul' carceris habitator si ēē aliud uelit.
aut ēē i alio loco cupit. q̄z illi placuit qui illū fecit
ꝛ ubi uoluit illū posuit. audiat aplm qui dicit.
O homo tu quis es qui rn̄deas deo. Nūquid figmē
tū ei qui se finxit dicat. quid me fecisti sic. An nō
habz ptātē figulus luti ex eadē massa facē aliud
quidē vas i honorē. aliud i contumeliā. Dicat rusticus
vtinā essem rex hoc ꝛ illud facere. Si oēs essent
reges qui reges ēē uolūt. ubi inuenires rusticū. ubi
fullonē. ubi fabrū. ubi carpētariū. ubi furnonē.
ubi cerdonē. ubi seruū. ubi mercenariū. ubi ma
gonē. ubi mercatorē. ubi medicū? Nec tn̄ ista sūt
necia. Ad ultimū si inuenires medicū. diceres illū esse
stultū. qd nō optasset sibi regnū. Melius g° ē ut sit
sicut placet deo. q̄z sit sicut placet hoi cupido. Age
enī ut opa figula videlicet habet uasa i honorē. illinc
uasa i contumeliā facta. ad artificē suū redeant. ꝛ cur
ea sic fecerit uasa contumelie q̄rāt. Int' q olla cur
i quit me ollā fecisti? Malle enī esse uas aquariū
urna. In igne posita cotidie torqor. i tuis pulmēto.

uero
feruēte. foris flāma urente. Vrna pas āqrū h° nō pa //
tit̄ q: intus liquore. foris aeris tēperie ifrigerat̄.
Vix querelā suā ipleuit olla. ⁊ ecce acciurēs urna
cur īquit dn̄e mi uas āqrū fecisti urnā. Mallē esse
olla que licet i igne laboret. tn̄ tam saporē carte car- //
nis q: saporē pulmēti degustat. ⁊ frigore quo ego
laboro ī aqua nō laborat. Ergo urna ī meā ꝯtumeliā
uas aquarū fcā. nᶜ aque sapore qui illius ē delector.
nᶜ fetore manuū ancillulaꝝ me ꝯtuserāū pascor.
sed torq̄or. pereat dies ⁊ hora ī q̄ sū creata. nᶜ ī nūo
āplius dieꝝ redeat. ne alij quoq: qd᷑ m̄ ꝯtulit ꝯferat.
Quid q̄so fr̄es mei artifex ille suo opi talit̄ ꝯtrase q̄rē //
ti ⁊ murmurāti r̄ndebit. Nōne sic. luͫ īqt meū ex
eadē massa oēs finxisti. ⁊ ut m̄ placuit ꝯ̄silia domini
mee apta ꝯposui h° ī hōrē. h° uᵒ ī ꝯtumeliā. Tu aūt
quid es qui m̄ cur sic fecisti dicis. Tu ēē qd es uel' cū
scias te ēē prout m̄ placuit. qui te fecit bn̄. esto qd ēē
uoluit qui te fecit. Si uᵒ ēē nō uis qd es murmurās
ꝯt̄ artificē igratus eris. qd eras tn̄ ī manebis. Neq:
em̄ ī uteꝝ m̄ris redire pt̄ asinꝰ ⁊ ibi ī forīri ut fiat equꝰ.
qui licet redire posset. nō aliud tn̄ q: asinꝰ ibi forīri
posset. Non de igratis sed de gratis uasis ait aplus
habemꝰ īquit thesaurū istū ī uasis fictilibꝰ. Sunt em̄
uasa thesauri boni. ⁊ sūt uasa thesauri mali. q: sunt
uasa ime quibꝰ placet qd sūt esse ⁊ ī eo ī quo sūt ordine
esse siue sīt īopes. siue nō. honorati siue ꝯtumeliati.
siue ī adu̾sis siue ī pro̾spis. siue ī celo siue ī inferno.
Mallē tn̄ p iudiciū uolūtatē dei ēē ī inferno. q̄ū uolū //
tatē eius ī r̄gno dei. placet illis quod deo. Sunt.

et vasa ire qd̓ fuit ēē noluit. qd̓ nō fuit ēē uoluit. ī ordīe ā
quo a deo ordīati fuit ēē noluit. ī ordīe quē sibi ēē eligit
ēē uoluit. que si hrē nō pnt. deū ī iustū ī misericordē dicit.
qd̓ deus vult face noluit. qd̓ ipi uoluit facit. tn̄ ī regno
dei cū deo esse noluit. ī inferno ēē noluit. & iniustū dicit
eo qd̓ deus nō vult qd̓ voluit. Ebrij sibi placet sobrijs
displicet deo qui ī iustus eēt si eis regnū daret. ī misericors
eēt si ab īferno eos erueret. q̄ electis auferret gaudiū. qd̓ eis excrescet ex visione ꝯtinua tormētī eorū.
Libet audire paulisꝑ ipā ire vasa murmurātia īter
q̄ rusticus mercatoris ocīū attēdit ꝑiuria mēdacia &
huius silia quibꝰ detestat. nō attēdit tūc formā suā taces
de prosꝑis ꝯquerēs de adūsis. prosꝑitati mercatoris ꝯpat tūc celū culpat uētū inquiū ꝯfirmat ymbrē.
vituꝑat sterilē terrā. spinas scardā damat. messi
orē deesse murmurat. oēs ānona habūdare. & ideo
suā se nō posse carius vendē musitat. tandē vita
mercatoris cūctis que habz vendit affectat. Mercator uēo ipē ul' alt' militis honorē respiat. vulnera & milicie laborē nō attendit. mox suas ~~milicias~~
molestias militari prosꝑitati. nō militari molestie
ꝯpat. an oculos naufragiū nō lucrū īuocat. piculosū esse mercatoribꝰ cū sꝑectare ꝯtitat. tūc mendacia ꝑiuria ꝯmeorat. tandē miliciā affectat. Milos
mehilominꝰ ipē ul' alt' securitatē clericorz uidet. laborē uēo vigiliaz ꝯtinēcie castitatis discipliē nō videt.
mox adūsa milicie prosꝑis clericatus ꝯpōit. tūc
labor ē arma ferre. vulnera timē. & aliqn̄ īprouisa sustinere. securā igit' vitā ꝗ laudat desiderat.

Certe oīs qui uidet fcm̄ illū ꝑdicat. tūc ſecutū īdicat. quē
credᵗ ſcl̄m fugiſſe nō ſecutū ēē. cū ipē tn̄ ſecutus vtiqꝫ ſit
mūdū ſe fugiētē. Nā qui dicit nolite diligē mūdū neqꝫ
ea q̄ ī mūdo ſūt. quid noīe mūdi uoluit ītelligi. niſi
voluptatē turpē aīe. Nōem celū t̄ra mare ⁊ q̄ ī eis
ꝯtinet͛ id ē ſolē lunā ſtellas nō fugē admonꝫ. ſed ne
c̄aturā plusq̄ꝫ c̄atorē appetam⁹ docet. Hec aūt appe
titio uoluptas ē quā ille uſqꝫ mō ſecut⁹ ē. qn̄ tot nego
cia elegit. ī quib⁹ ſeqbat͛ mūdū. nō fugit. Sed quid
vaſa nr̄e? Audi ollā bn̄ coctā. ⁊ ideo cū tāgēt͛ v͛ga
t͛ibulacionis nō frangētē. ſed timentē. Mos ē eīm fi
guli ut v͛ga ſua fictilia tangāt q̄ bn̄ cocta ſūt eos lau
dat. Sic deus corripit oēm filiū q̄ recipit. Quid g°
dicit iſtud nr̄e vas? Si bona ſuſcepim⁹ de manu
dn̄i. mala q̄re nō ſuſtineam⁹? Dn̄s ded͛ dn̄s abſtulit.
ſicut dn̄o placuit ita fcm̄ ē. ſit nomē dn̄i bn̄dcm̄.
Sume igit͛ ī t̄que ſiue ī igne fueris. vaſculū iſtū ī cor
de ruina ꝗ ī electoꝝ nūo ꝯfident te mea. Si eīm
dn̄o ꝯfiteris h̄itator īferni nō eris teſte ꝓ̄s q̄ dicit.
In īferno aūt quis ꝯfitebit͛ tibi. ſubaudit͛ nullus.
Ergo ꝯfeſſio ⁊ īfernus ſibi nō ꝯueniunt. oēs ꝯfitētes
excluſi. nō murmurātes neq̄ ī illo īcluſi erūt. Concludendū
principalit͛ nō ēē deū iniuſtū ſed creat iuſtū. ſi creat
aīas quas nouit puniendas. nec īmiſericorde. ſed po
cius ī h° miſericordē q: ī ꝓboꝝ tormēta. gaudio
electoꝝ ſeruiunt. Hec ē illꝰ ꝯdolendū ī h° plus q̄ ſoli
⁊ lune ceteriſq̄ c̄aturis. de ſuo labore ī quo eiſdem
ſeruiūt. Quā eīm fc̄a ſūt ꝑ̄t hoīeꝫ electū. nō ꝑ ſibi.
Qui electū ſicut mō uidet ſolem lunā terrā aquā

acte igne oīā sibi seruie. sic ī r̄ que posti malos ī igne
torq̄ri uidebūt. ut ī eoꝝ tormēto gaudiū crescat. q̄r
malū sspiciūt qd̄ misericordie euaserūt. tātoq̄ʒ magis
ereptori suo gr̄ās referūt. quāto uidet ī alijs qd̄ ipi
fluctu ꝑpeti potuerūt. **Tercia q̄stio**

Questio michi lominis e. si nō saluat̄ nisi saluādi.
Qui erāt ex adā si nō peccasset nascituri. Et vice
uersa nō dāpnat̄ nisi dāpnādi. qui sup̄ illū
nūꝫ sūt multiplicati. Utrū laborādū sit. ne pereant
perituri. 7 cur nō faciūt q̄c̄q̄d uoluerit saluādi.

Tres cause sūt cur elc̄i licet sint **Solucio.**
saluādi diuertē a malo. 7 facē bonū debeat.
7 eciā laborare ut ꝓmissū regnū accipiat. Prīa cā
ē ista. q̄r deus iust̄ ē. 7 nullū r̄linquit īpunitū. ideoq̄ʒ
si peccauerint puniendi sūt aut ī hac uita ꝑ tribulaci
onē tpalē. aut ī alia uita ꝑ purgatoriū ignē. Cor
ripit eñi deꝰ oēm filiū q̄ recipit. nō aūt oēm recipit.
quē corripit. Scd̄a uero cā ē. q̄r deꝰ in domo ꝑris mei mālte
q̄r mansiones ī domo eiꝰ sūt. quātoq̄ʒ quis deuocior
fuit ī opibus boīs. tanto delectabiliorē mansionē
habebit. Tercia cā ē q̄re licet saluādi sit. tn̄ bonis
opibus 7 orōibꝰ debet qd̄ eis ꝓmissū ē adipisci.
Ueritas ipā quā mētiri posse ē īpossibile dicit ab
he. In ysaac erit semē tuū. scd̄m h̄ꝰ tp̄s ueniā ad
te. 7 habebit sara filiū. Ipe tn̄ abrahā legit̄ dn̄m
p̄ hoc rogasse pro sara. eo qd̄ esset sara sterilis.
7 ibi dr̄ qd̄ exaudiuit illū deus. Nunquid abrahā
dei ꝓmissioni nō credidit. sed posse fieri qd̄ dn̄s
dixerat dubitabat. 7 pro sterilitate uxoris. post

3ª qo. solucio.

acceptã pmissione rogabat. Absit. Scriptũ nãqȝ est.
Credidit abrahã deo ⁊ reputatũ ẽ ei ad iusticiã. Cur
igit' rogabat qd nõ posse nõ fieri sciebat? Ut suo exẽ
plo electis ondẽt bonoꝝ opm labore ⁊ oroẽ ẽe adipiscẽ
dũ qd tñ nullomõ scit sibi nõ ẽe reddẽdũ. Hinc ẽ
qd cotidie ĩ oroẽ dnica dicim9. Adueniat regnũ tuũ.
qd tñ credim9 nõ posse nõ esse uẽturũ. Saluãdis igr
laborãdũ ẽ. ⁊ oroĩbus ⁊ ceteris opib9 ut pueniant
quo uẽturi p grãm erãt. Sed dicet aliquis. ultĩa
puenire ul' ad ultimã mãsionẽ queã electoꝝ ualeã. suf
ficiat m ibi ẽe. nolo altius ascẽdẽ. Cui hõ dicat ui
hoc deat qua itẽcioẽ dicat. Cor suũ discuciat. utrũ sibi
hõ dicat pigri corporis iniquitas. an scẽ sobrietatis
humilitas. Si enĩ hac itencioẽ hõ dicat. ut malit
hr̃e ultimã mãsionẽ sine labore qȝ sũmã ad hoc ut
laboret. nc etiã ipã ultiã ẽ dign9. qȝ sibi eligit. qȝ pig'
seru9 ẽ. ⁊ iprobus. grẽ dei igratus. Si uẽo tali itẽcioẽ
hõ dicat. qd laborare uelit quãtũ possit. ⁊ tñ p9 oẽm
laborẽ suũ. ultimã iueniri uelit. nõ ultiã sed sũma
mãsione ẽ dign9. qȝ grẽ dei benigne rñdet. Qui
enĩ se humiliauerit exaltab'. Dapnãdi uẽo qre deuitẽ
a malo. ⁊ facẽ debeat bonũ tal' rõ ẽ. qȝ licet scrip
tũ sit ĩ iferno nulla ẽ redẽpcio. tñ nõ oẽs habitatores
iferni equalit' sũt puniẽdi. Qui enĩ plus mali ⁊ mi
n9 boni fecerit. plus ⁊ sepi9 cruciãdus erit. Melius
uẽo ẽ semel tñ ĩ die qȝ sepcies torq'ri. Utile est uero
etiã dãpnãdis cessare a malo ⁊ facẽ bonũ. Si aũt
bono utile ẽ ⁊ malo. oĩs ergo hõ deuitat a malo. et
faciat bonũ   Quarta qstio.

Questio etiã est. Utrũ qui nascituri erant de adã.
si nõ peccasset oẽs eiusdẽ meriti eẽnt. an alr̃ altero
dignior. Sicut eñ nũc oẽs peccatores sũt ĩ peccato cũ adam.
qd tñ solus ipse fecit. ita nũc oẽs sã essent ĩ illa obiã quã
ipse solus seruasset. Si autẽ oẽs equalr̃ eẽnt sã. qr oẽs
eqlr̃ obedientes filij. nullus ibi altero sanior. qr oẽs eqlr̃
sã. Sed ĩ paradiso qui requies dr̃. qr requies ibi ẽ. nullus
labor ĩuenitur. ĩ quo alr̃ altero plus laborãs. sanior fieri
posset. alioquin paradisus nõ eẽt. si labor ibi esset. Hec
ẽ totu questio.

Solutio.

Si adã nõ peccasset. oẽs proculdubio eqlr̃ sã per
primã obiam eẽnt. Sed si oẽs eqlr̃ sã eẽnt ideo
alr̃ altero sanior nõ esset nõ procedit. Sicut eñ adã pecca-
uit. ⁊ ĩ illo peccato originali oẽs eqlr̃ peccatores sumus. et
tñ alr̃ altero plus peccator ĩ actuali peccato existit. Licet
igitur oẽs eẽnt boni alr̃ altero tñ melior eẽt. labor uero
ibi nullus esset. sed tñ talr̃ alr̃ proposita res esset. ĩ qua
quãto alr̃ altero fieret deuotior. tãto sanior eẽt. Adam
eñ post culpã a dño uocatus. qr erubescebat. manũ
ueredã. nõ os qd comederat operuit. quare hoc fecit. Si
erubescebat magis os qd comederat tegere debuerat.
qr ueredã que nõ comederat. Sed qr illi condicione sancius
cõditus erat ut qñdiu deo obediret. tãdiu caro sua illi ⁊ oĩa
uisibilr̃ creata obedirent. mox cũ deũ spernebat oĩa
contraria sibi eẽ. et prius suã carnẽ. que erat propria
sentiebat. Caro eñ uero ipsã nõ nisi sua fortitudine
impugnare poterat. Fortitudo autẽ eius ĩ lumbis eius. ⁊
uirtus ĩ umbilico uentris eius. illius dico cuius uoluntati
caro ab eo tpe quo primũ peccauit sp̃ obedire cepit

Prima igit' fortitudo carnis luxuria. hac illū uerēdes
uelut armis suis eū pupugit. Ille uō senaces re nonā
suo uidelicet dn̄o ancillulā fedā ī pugnātē. erubuit
⁊ ideo n̄o os sed uereda op'uit. ⁊ adhuc op'it. quociēs
suā iniuriā sibi illatā dissimulat. Cotidie em̄ homo
iniuriā sibi fieri sentit. cū oēm c'aturā q̄ sibi obedire de
buit sibi ꝯtrariā fc̄am ꝯspicat. ⁊ tn̄ cū istud ignoscē. ⁊
qual' fuit. ⁊ q̄l' nunc sit. n̄o capit quid aliud q̄ miseriā
suā dissimulator op'it. Ante iusto dei iudicio n̄c dn̄atur
piscibꝰ maris ut deus p̄cepat. n̄c uolucribꝰ celi. nec
bestijs t're. quibꝰ si n̄o peccasset ita dn̄aturus erat.
ut ad p̄ceptū suū colla s̄bderent. ⁊ ut cibus ei fieret spōte
occūberet. Nunc uēo oīa ei adu'sant'. Terra hoī q̄si
hosti suo īsidiat'. ut p̄mat. q' caro sp̄m aggrauat.
Eadē leones lupos serpētes oēs bestias malas hoī
nutrit. ranas culices uermes pediculos pulices ur
ticas aconita. malas h'bas ad īteritū hoīs. Aqua
quoq' hoī īsidiat'. ut extinguat. amara fit ut sitiat. alia
pisces suos celat ne hō comedat. Aer michi donum sēp̄ hoī
īsidiatur. cum pestifer efficit'. nubes ꝯglomerat ut
pluuijs īūdās sata subruat. easdē cōgelat. ut n̄igat
⁊ grādinet. quo sata uineasq' ꝯterat. Ignis etiā hoīes
īpetit. q' incēdia arbusta ⁊ sata urit. ⁊ ea que homo
elaborat. ut sint ignis ita ut n̄o sint. ⁊ aliq̄n s(ib)i ip̄m
ꝯsumit. Stat itaq' ad mare. aq̄ si p̄t eū extinguit. Stat
ad siluā leones ⁊ ursi si p̄nt illū iugulāt. Domi si la
teat fures timet. si quiescē uult pulices culices omēs
mali timens eū īquietāt. q' oīs c'atura suū c'atorē ui
dicat. qn̄ hoī eius hosti īpugnat. Hec sunt gn̄a iniurie

cotidie hoi illatē. qd cū ipe male dur quasi dissimulādo
celat. et celando ignoscē fugit. quid aliud fit. qr ueretū
diā suā abscondēdo quasi ppria manu uerēda operit.
Nō itaque nō ōs sed uerēda abscōdit. Voluptas g° qua caro
i ppagāt tactu i est. ex primo pctō. qd si nō esset uoluptas
nō esset. Si uero uoluptas nō esset. totus ipe qualis
cūq; labor esset. Nō hic enī cū ōi uoluptate sua nō sine
dolore pagitur sepe. Ideo qr corruptio i eo nō esset. lic;
aliquis labor i esset. tn̄ dolor ul' aliquid fedū nō in esset.
Hoc g° opus erat i padiso filios procreare. et ex hys ce
lestia dāpna repare. i quo ope qr hō aliquatis p labo
raret. utpote cū ōis uoluptatis delectacio abesset. quā
to alter altero i illo ope fieret studiosior. tāto fieret suo
creatori charior. Non g° ōes erant unius meriti futuri
licet essent ōes scī. qr qui plures regno cpando i mit
teret. maioris meriti esset. qui nouissime nasceret
ultimus i regno collocaret. Si enī alij corrup generaret tm̄.
et nō gnarent ut primi. alij uero gnarent tm̄ et nō
gnaret ut nouissimi. alij uero et generaret et gnā
rent ut ōes medij. primi iuste summo loco. ultimi ultiō.
medij medio ordinaret. pro ut diuersius seruissent et prius
nasceret. Quod si etiā apud mundi phōs et ab ill'
fere i ōes naciones diffusus ordo iste. iā i csuetudinē
uertit ut sedes uniceis i urbis sem' astāti. ul' aduenienti
nō assurgere nō audeat. absit ut deū plus qz hoies
errabūdū credamus. si regnū suū absq; ordīe illum
cstituisse credamus. Amplius. Apostate angeli qui
ceciderūt nō ōes erāt unius meriti. sed alt' altero altior
pro nūc demōes sunt alt' alteo ē merito nequicie iferior

Quem enim tue sunt alacior. tanto est merito inferior. Sunt
inferiores per meritum dusii. qui et incubi ab incubendo dicuntur.
eo quod cum animalibus et cum mulieribus insultant amantibus. quod hec
non presunt. nocte in visu sub specie amati viri coeunt. totumque
quod vir facit perficiunt. nisi prolem non gignunt. qui et pilosi
in ysaia nominantur. Et clamat inquit pilosi ad alterum alter.
Hii itaque inferiores sunt quam neptuni. nequiores vero satiri
quam dusii. peiores vero faunicarii quam satiri. nequiores
vero baccue quam faunicarii. Baccue demones sunt qui
erecta cervice in summis digitis articulorum pedum incedere
eos docent in quibus habitant. Nequiores etiam sunt canes
lupi vulpes leones. ursi apri unicornes quam baccue.
Non ideo bestialibus censentur nominibus. quia illos in quibus
habitant homines similibus qualitatibus per crudelitatem efficiunt.
Hic et basiliscus et dracones de quibus psalmista. Erue inquit
deus a framea deus animam meam etc. Et evangelista. At-
tendite inquit a falsis prophetis qui veniunt ad vos in vestimen-
tis ovium. intrinsecus autem sunt lupi rapaces. Et psalmista.
Tradentur inquit in manus gladii. partes vulpium erunt. Item
Super aspidem et basiliscum ambulabis. et conculcabis leonem et
draconem. Item. Exterminavit eum aper de silva. Item. Salva
me ex ore leonis et a cornibus unicornium humilitatem meam.
Omnibus quoque hiis deteriores sunt illi quinque. timor nocturnus.
sagitta volans per diem. negocium perambulans in tenebris. in-
cursus demoniorum meridianorum. Peior hiis gula. dete-
rior luxuria quam gula. peior avaricia quam luxuria. peior
ira quam avaricia. peior tristicia quam ira. peior invidia quam
tristicia. peior inanis gloria quam invidia. Pessima autem omnium
est superbia que de hiis angelicis olim spiritibus demones fecit.

Sed homo ad hoc factus est, ut mansiones quas ista in celo habuerant
possidendo celestia dampna repararet. Non ergo omnes erant unius
eiusdem meriti futuri. licet omnes boni. Nam si quia omnes sancti essent.
ideo omnes unius essent meriti. igitur omnes in eadem mansione
reperiri deberent. Si vero omnes in eadem mansione manerent ce-
tere mansiones omnes preter illam vacue remanerent. Si autem
aliqua mansio vacua remanet. homo non omnia dampna celestia
repararet. Hoc autem est impossibile. Scriptura teste que dicit.
Constituit terminos populorum iuxta numerum filiorum israel. Si autem
uerum est. primo quia uerum est. teste beate memorie uiro beato gregorio
tot homines illuc futuros. quot constat ibi angelos remansisse.
Impossibile est non tot quot ceciderunt angeli homines re-
dire. Si tot redeunt. aut in illorum mansionibus. aut
alibi manebunt. sed alibi non erunt. in illorum ergo locis
erunt. Si in illorum locis erunt. mansio nulla remanebit
vacua. si mansio nulla remanebit vacua. ergo non omnes
erunt unius meriti. sed diversi. alioquin in diversis mansionibus
non remanerent. Amplius. Rerum enim a deo creatarum alia
sunt inanimata. ut lapides. alia animata. Animatorum uero
alia sunt insensibilia. ut arbores. alia sensibilia. Sen-
sibilium uero alia sunt irrationabilia. ut pecudes. alia ratio-
nabilia. Rationabilium autem alia sunt mortalia ut homo.
alia immortalia ut angelus. Omnia autem ista dignitatis ac
meriti ordine differunt. Dignior est enim arbor que est ac
uiuit. quam lapis qui est solum. non autem uiuit. Rursus
dignior res est pecus quod habet esse et uiuere ac sentire
quam arbor. que habet tantum esse ac uiuere. sed non sentire.
Dignior quoque creatura est homo. qui habet quattuor dona.
esse cum lapidibus. uiuere cum arboribus. sentire cum pecoribus

vibus . itelligē cū angel̄ q̄ȝ pecus . qđ tria tm̄ habȝ . ēē
viuē ȝ sentire . Rursus dignior ē angel⁹ hn̄s quiqȝ
esse viuē sentire itelligē nō mori . q̄ȝ homo . qui licet
habeat ēē viuē sentire itelligē . nō tn̄ habȝ nō mori .
Nā ēm homo mortal̄ . Speciali quoqȝ dignitate si
gula differūt . Int̄ lapides dignior ē topazius q̄ȝ
vile saxū . Rerū vero que sūt ȝ viuūt . qđ vili⁹ alno .
quid charius cedro . Rerū q̄ sūt ȝ viuūt ȝ senciūt .
dignior ē leo q̄ȝ simea . Sic quoqȝ eoȝ q̄ sūt viuūt
senciūt ȝ itelligūt . dignior ē alt̄ altero . Licet ēm
philosophicā nō icapiam⁹ formaȝ qua ꝯstat hūana nā
filiis pile terre ēē que ī vna pte ē calida . ideoqȝ p
tractātis sequēs pollicē quo libet eā ducentis . In
altera vēo valde frigida . ideoqȝ nulli pollica tellu
ra . In medio vēo tēpata ut possit . sed tn̄ vix pol
lice duci . Et hoc veȝ esse probam⁹ p h° qđ sūt
hoīēs leuit̄ qđlibȝ itelligētes . ȝ difficilit̄ itelligētes
alij . ȝ sūt alij q̄si medij . si discūt q̄si capaces . si
vēo nō discūt quasi ebetes . tn̄ rōni ȝ essencie eoȝ
scim⁹ credētes . P h° qđ deus oēm c̄aturā sic fecit .
ut altera ab altera esset dignior . p h° videm⁹ qđ
etiā hoīeȝ ita fecit ut alt̄ altero esset supior . Si
ēm ea q̄ tm̄ ēē hn̄t . ȝ ea q̄ hn̄t ēē ȝ viuē . rursusqȝ
ea q̄ hn̄t esse viuē ac sentire a se ĩuicē fecit per
meritū suū differre . licet sint ab ipo hoīe . Et rurs⁹
angelicos sp̄ūs qui hn̄t esse viuē sentire itelligere
imortales ēē fecit dignitatis meito ad se ĩuicē differre .
qui sūt sup hoīeȝ . quō sic solū hoīeȝ alienauit ab
ordīe ut solus nō hrēt qđ oīs creatura habebat .

Si ergo homo est cum lapide. vivit cum arboribus. sentit cum
pecude. intelligit cum angelo. quia aliquid est homo in his ista omnia et
differt dignitate. differt ergo homo ab homine merito et dignitate.
Ergo non unius meriti omnis homo esset. licet adam non peccas//
set. sed alter altero esset superior et inferior. sicut omni tempore. tamen
est per primam obitum; sed et boni et iusti. sic modo alter altero
est peior licet per primam prevaricationem sint omnes peccatores.

Exhortatio magistri Hugonis eiusdem. Ad vir//
gines. et ut patet inuenti

Quingrium professor quam deo inspi//
rate vouistis et dignum honestati
quam ipso fauente ducitis. sermonem
mihi in conventu vestro deprime cepe//
ram. sed necessitate itineris incumbente.
quod me differre temporis angustia
non permittebat. pauca dixi.
multa que dicenda erant reticui. Cum autem discessisse temporis
scriptionem quam differre aggressus fueram. utillimus
vestris studiis sensus me provocavit. ut traditum livis
vobis iterum non prolixitate librorum ad intelligendum difficilem
et virginibus solum et per exemptum scientiam continentibus habilem